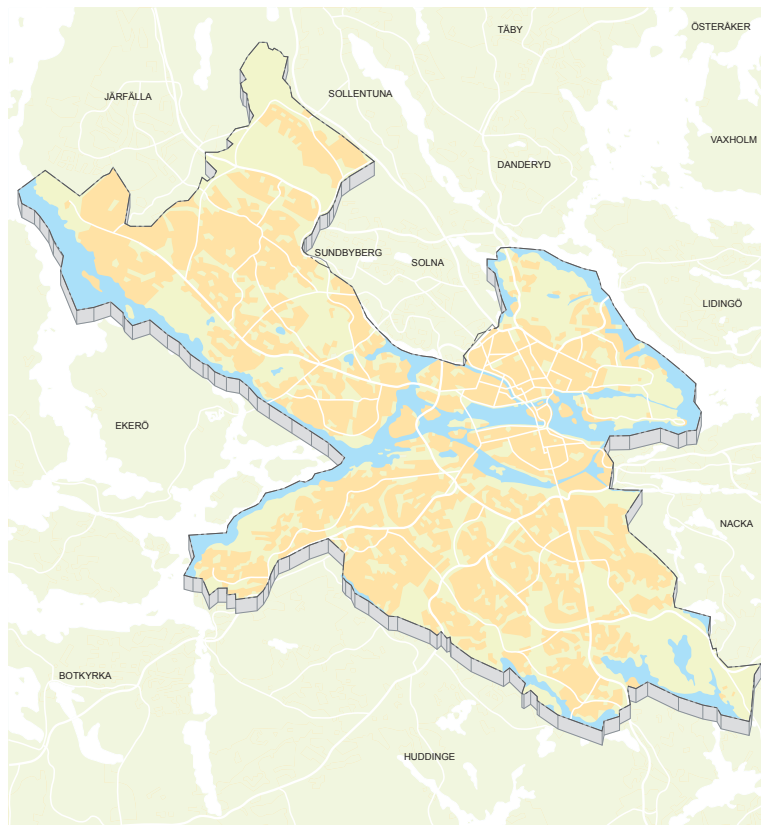

ÄLDREFÖRVALTNINGEN

GRANSKNING AV PROFILBOENDE FÖR ÄLDRE PERSONER MED PSYKISKA FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR 2010

LINNÉGÅRDEN, ÖSTERMALMS STADSDELSNÄMND
Äldreomsorgsinspektörer: *Eva Lindgren och Inger Lisslö*

Granskning av profilboende för äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar; Linnégårdens vård- och omsorgsboende

Metod

Arbets sättet för stadens äldreomsorgsinspektörer har förändrats på så sätt att granskningen numera sker utifrån olika teman där urvalet av enheter som ska ingå görs över hela staden. Granskning görs i såväl kommunala som entreprenad drivna enheter, och i verksamheter i privat regi som ingår i avtalet om köp av enstaka platser.

Själva granskningsmetoden har inte förändrats utan består fortfarande av deltagande observationer olika tider på dygnet och veckans alla dagar, intervjuer med chefer, personal, äldre och anhöriga samt bedömning av kvaliteten i den sociala dokumentationen. Äldreomsorgsinspektörerna gör både oanmälda och anmälda besök. Fokus för inspektörernas arbete är att beskriva och bedöma kvaliteten utifrån de äldres perspektiv.

Muntlig återkoppling ges till ledningen för respektive enhet och granskningsresultatet för enheterna redovisas i kortfattade rapporter som lämnas till äldrenämnden, aktuell stadsdelsnämnd samt ledningen för aktuell privat verksamhet. Enhetschefen ifråga har beretts möjlighet att faktakontrollera rapporten som arbetsmaterial. Även fortsättningsvis kommer erfarenheter och slutsatser från granskningen att sammanfattas i äldreomsorgsinspektörernas årsrapport.

Vid denna granskning har inspektörerna använt en granskningsmall där vissa frågor poängbedömts enligt en skala mellan 1 och 4 poäng. Kriterierna redovisas i bilaga så att enheterna kan se vad som krävs för de olika poängnivåerna, och kriterierna kan därmed vara till hjälp i förbättrings arbetet. Vissa frågor låter sig inte så lätt poängbedömas och har därför endast beskrivits i löpande text. Därmed inte sagt att dessa frågor skulle vara mindre viktiga. De olika bedömningsområdena har inte viktats i förhållande till varandra.

Inför granskningen hade inspektörerna för avsikt att ta del av resultatet vid senaste brukarundersökningen för respektive enhet. Tyvärr gick inte dessa uppgifter att få fram eftersom profilboendeenheter av detta slag inte redovisas separat utan ingår i resultatet för hela vård- och omsorgsboendet ifråga.

Bakgrund och organisation

Linnégården ligger på Linnégatan nära allmänna kommunikationer och cirka 500 meter från Karlaplan. På Linnégården finns 86 lägenheter fördelat på 6 våningsplan, på plan 1-5 finns 15 lägenheter och på plan 6, 11 lägenheter. Plan tre har inriktning mot personer med psykisk funktionsnedsättning, på plan 4 och 6 bor personer med stora fysiska omvårdnadsbehov och på övriga våningsplan bor personer med demenssjukdom. Huset är

byggt i vinkel och lägenheterna är grupperade om 7 respektive 8 lägenheter, på varje sida finns gemensamt kök och allrum. Alla lägenheter är utrustade med trinett – kök och ordenliga hygienutrymmen, flera av lägenheterna har balkong.

På bottenplanet i anslutning till entréhallen finns förutom reception, kontorsutrymmen och spaanläggning, även hårfrisering och fotvård samt sjuksköterskeexpedition.

Enheten drivs av Attendo Care sedan 2006 och vid granskningen pågick en ny entreprenadupphandling.

Verksamhetschefen är ytterst ansvarig för verksamheten på Linnégården och denne har en biträdande verksamhetschef till sin hjälp. Verksamhetschefen har arbetat på enheten sedan 2006, hon är undersköterska och har genomgått Attendo Cares traineeprogram samt företagets interna ledarprogram. Biträdande verksamhetschef är sjuksköterska och har hälso- och sjukvårdsansvar på Linnégården. På enheten finns även en samordnare som bl.a. har ansvar för personalbemanning, in- och utflyttning.

En sjuksköterska har omvårdnadsansvar för ett våningsplan. Sjuksköterskan, på det plan som har inriktning mot personer med psykisk funktionsnedsättning, har ingen vidareutbildning inom psykiatri. Enligt verksamhetschefen på Linnégården har stadsdelen tecknat avtal med Proffice Care som står för läkarinsatser på boendet, läkare kommer till boendet två gånger i veckan. En psykiatriker från St: Görans sjukhus kommer till enheten en gång i månaden, övrig tid är de tillgängliga som konsulter.

Resultat

Resultatet redovisas huvudsakligen i nedanstående tabell med kortfattade kommentarer som styrker eventuell poäng. Sammanlagd maxpoäng är 28 per enhet.

Ämne/ område	Kommentarer	Poäng
Personal		
Kompetens	Av 12 dagpersonal har fyra personer mentalskötarutbildning, fyra har undersköterskeutbildning. Tidigare hade personalen handledning, men inte nu längre. Det finns inte heller tid avsatt för reflektion. Nattpersonalen har antingen mentalskötarutbildning, undersköterskeutbildning eller vårdbiträdesutbildning. Det är låg personalomsättning och de vikarier som arbetar på enheten har arbetat länge. Ledningen har en policy som innebär att de som arbetar på profilenheten ska vilja och våga arbeta med personer som har en psykisk funktionsnedsättning. Inom företaget finns interna utbildningar och kurser som erbjuds personalen.	2

Bemanning	<p>På enheten är bemanningen dagtid 0.66 omvårdnadspersonal/boende.</p> <p>Mellan kl. 8.00 och kl. 20.00 arbetar fyra personer, under eftermiddagen finns både tid för rapportering och för boendes aktiviteter, det är dock inte alltid den tiden används till aktiviteter. Enligt uppgift från verksamhetschefen arbetar 12 personer (9,9 årsarbetare) dagtid. Nattetid finns en personal på enheten. Nattetid är samtliga våningsplan på boendet bemannade, varav ett plan med somatisk inriktning bemannas av en sjuksköterska.</p>	
Aktiviteter/ dagligt liv	<p>På Linnégården finns 1,5 tjänst som aktivitetsansvarig, varav 0,5 tjänst finansieras från stimulansmedel. På varje våningsplan finns två aktivitetsombud. De som är aktivitetsansvariga planerar dagligen sitt arbete, och om någon personal är sjuk, kan hon hjälpa till med arbetet under morgontimmarna, i annat fall är hon stöd för personer som exempelvis behöver en samtalspartner. Deras arbetstider är må – fredag helgfri vecka, men de kan vid behov byta arbetstider. T ex hjälpa de personer som vill till kyrkan. På söndagar ordnas gemensamt knytkalaskaffe i entrén, i café Linné.</p> <p>De individuella aktiviteterna utförs främst tillsammans med den äldre i dennes bostad, eller när personalen följer de äldre till skönhetsalongen för nagelvård eller till frisersalongen som har lokaler på en trappa och där personalen hjälper de boende med håret. På nedre botten finns en spaanläggning där de äldre kan få hjälp med manikyr och pedikyr och massage. Några av de boende uttrycker önskemål om att göra saker själva och inte alltid tillsammans med andra. Planering och genomförande av individuellt utformade aktiviteter kan utvecklas ytterligare.</p> <p>Entréhallen utnyttjas ofta som samlingsal och här hålls de stora festerna.</p> <p>Enheten erbjuder flera regelbundna aktiviteter dagligen för de boende på Linnégården. Exempel på aktiviteter som genomförs är sittgymnastik, knep och knåp, bingospel samt promenadgrupper. Arbetsterapeuten hjälper till vid gångträning.</p>	3

Utevistelse	Dörren till trappa och hiss är låst och försedd med kod, information om koden finns uppsatt vid hissen. De som klarar av att själva gå ut gör det. De som behöver hjälp med att komma ut, kommer främst ut under den varma årstiden. Enheten har rutiner för hur den äldre ska ges möjlighet till utevistelse minst en gång per vecka, men dessa följs inte i någon större utsträckning. Linnégården har tillgång till en innergård som sommartid är vacker och har flera sittgrupper och planteringar.	2
Bemötande	<p>Flertalet av personalen som vi träffade hade kännedom om de äldre och deras bakgrund och behov, och hade ett empatiskt och respektfullt arbetssätt. Men vid granskningstillfället träffade vi också på exempel på sämre bemötande från personalen. Ett exempel på detta var att personal vid något tillfälle prioriterade praktiskt arbete i köket istället för att hjälpa en person som bad om hjälp med toalettbesök. Den äldre fick hjälp först när personalen avslutat sin arbetsuppgift. Ett annat exempel på bristande respekt är att man blandar de boendes tvätt och tvättar gemensamt för flera personer.</p> <p>Gott bemötande kännetecknas bl.a. av att ha ett bra individuellt och pedagogiskt sätt att bemöta den enskilde. Ledord som respektfullt, hänsynsfullt, lyhört och flexibelt arbetssätt kännetecknar bemötandet. Detta var inte fullt ut kännetecknande för personalens arbetssätt.</p>	3
Brukar- inflytande	På husmöten informerar ledningen vad som är på gång i huset och riktar sig till boende och anhöriga. Enheten har även brukarråd som träffas fyra gånger per år, protokollen från dessa finns lättillgängliga på respektive våningsplan. Utöver detta skickar enheten ut ett informationsbrev två till tre gånger per år till anhöriga och närstående samt har anhörigträffar några gånger per år.	-
Lokalernas utformning		
Den egna bostaden	Samtliga lägenheter har så kallad fullgod boendestandard och är utrustade med s.k. trinett – kök och rymliga hygienutrymmen, flera av lägenheterna har balkong. Alla dörrar är försedda med dörrlarm med det används enbart till de personer där det finns en	4

	orsak till detta. Namnskyltar är uppsatta på respektive boendes lägenhetsdörr och de som vill har egen lägenhetsnyckel.	
Gemensamma utrymmen	Enheten består av två sidor med 8 respektive 7 lägenheter på vardera sidan. Varje sida har ett gemensamhetsutrymme bestående av köksdel och vardagsrumsdel. De gemensamma utrymmena på ”åttasidan” är generöst tilltagna med en öppen köksdel med långbord och plats för cirka 12 personer. På andra sidan korridoren finns det gemensamma allrummet med flera sittgrupper och en tv. På ”sjusidan” är de gemensamma utrymmena något mindre. Köksdelen är möblerad med matbord och stolar och allrummet är möblerat med sittgrupp och ett matbord. Miljön är trivsamt och hemligt med tavlor på väggarna, små lampor osv. Informationstavlor är uppsatta vid hissen.	-
Mat och måltider		
Måltid och miljö	<p>På sidan där det bor 8 personer, åt de äldre vid ett stort gemensamt bord tillsammans med två personal. Det var lugnt vid matbordet, personalen portionerade ut maten på tallrikar. Dukningen bestod av bestick, glas och smör och bröd samt en blomkruka och två tillbringare med måltidsdryck, saft och vatten. Tallrikar stod i en stapel på diskbänken.</p> <p>På sidan där det bor 7 personer serverades maten från en serveringsvagn där maten var upplagd i karotter och de boende kunde ta sin mat själv eller bli serverade. Borden var även här dukade med bestick, glas, smör och bröd det fanns dryck framställd och var och kunde själva välja vilken dryck de önskade. Personalen tillreder dagligen sallad av grönsaker som levereras en gång i veckan. Dessert gör de på enheten tre dagar i veckan övriga dagar levereras den.</p> <p>Enheten tillämpar ”cook and chill” system vilket innebär att maten värms på enheten i varmluftsugnar. Dagligen kan de boende välja mellan två olika maträtter. Alla äter lunch och middag i de gemensamma utrymmena. På ”åttasidan” av enheten tillämpar man pedagogiska måltider. För att samtliga måltider ska bli en trevlig stund på dagen, behöver enheten arbeta mer med utformning och det pedagogiska innehållet av dessa .</p>	3

Måltids-uppehåll	Frukost serveras kl. 7.00–10.00 dock uppgav någon att det inte fanns frukost förrän senare. Lunch kl. 12.00, eftermiddagskaffe kl.14.30. Middagen serveras kl 17.00 och kvällsmål cirka kl. 19.00.	-
Egen kontroll för mat-hantering	<p>Maten levereras tre dagar i veckan av Svenska Försvarsrestauranger AB enligt ”cook and chill” som innebär att maten levereras kall till enheten och värms i varmluftugnar på plats. Ris, potatis och pasta kokas. Enheten gör desserter själv tre dagar i veckan övriga dagar levereras detta tillsammans med den övriga maten.</p> <p>Enheten har rutiner för egenkontroll av mathantering, bl.a. ska personalen mäta matens temperatur och notera detta på en lista som är uppsatt i köket och som är en del av Attendos interna kvalitetssystem.</p>	-
Social dokumentation	<p>För att säkerställa arbetet med genomförandeplaner finns tre personer som har ansvar för att det upprättas genomförandeplaner enligt stadens riktlinjer. Alla boende har en aktuell genomförandeplan. I flertalet av genomförandeplanerna var insatserna väl beskrivna, några av planerna var dock mer generellt skrivna och saknade målsättning med insatserna. Något som saknas i flera genomförandeplaner är en beskrivning av individuella aktiviteter. Något som man också behöver tänka på är att mer utförligt beskriva hur och när insatserna ska utföras. Den löpande dokumentationen i parasol sker regelbundet, information om uteblivna insatser och orsaken till detta finns dokumenterat i flertalet av de granskade akterna.</p> <p>Dokumentationen sker i parasol, det finns också pärmar för var och en med en kopia av genomförandeplan. Timanställda har inte behörighet i parasol och dokumenterar i pappersform, dessa anteckningar förs dock inte in i den digitala journalen. Enheten behöver införa bättre rutiner för hur detta ska ske för att säkerställa att insatserna och avvikelser dokumenteras i personens akt.</p>	3

<p>Synpunkter och klagomål</p>	<p>Enheten har rutiner för hur synpunkter och klagomål ska hanteras. Alla som önskar får en snabb återkoppling och man ska inte behöva vänta på svar eller beslut. Alla synpunkter och klagomål tas upp i kvalitetsgruppen som finns på boendet, på alla våningsplan finns kvalitetsombud utsett, dessa deltar vid enhetens kvalitetsmöten. Information om nya rutiner ges på arbetsplatsträffar (APT)</p>	<p>-</p>
<p>Lex Sarah</p>	<p>Rutiner finns för anmälan enligt 14 kap SoL. Enheten har under det senaste året haft 2 anmälningar enligt 14 kap SoL, båda anmälningarna utreddes. Den personal som tillfrågades hade kännedom om sin anmälningskyldighet.</p>	<p>-</p>

Kriterier för poängsättning

Personalens kompetens

- 4 poäng All personal har grundutbildning som vårdbiträde eller undersköterska, samt att all personal har vidareutbildning inom området, samt minst 1 års erfarenhet av arbete inom området. Regelbunden handledning eller tid för reflektion är inlagd i arbetet.
- 3 poäng Absoluta merparten av personalen, minst 80 %, har grundutbildning som vårdbiträde/undersköterska och viss erfarenhet inom området, samt att minst 50% har vidareutbildning för området man arbetar inom.
- 2 poäng Merparten av personalen, 50-79%, har grundutbildning som vårdbiträde eller undersköterska.
- 1 poäng Mindre än 50% av personalen har grundutbildning/erfarenhet som vårdbiträde eller undersköterska.

Aktiviteter/dagligt liv

- 4 poäng Såväl gruppaktiviteter som enskilda aktiviteter planeras och genomförs. Det dokumenteras att det genomförs och vilka som deltagit. Alla boende erbjuds enskilda aktiviteter, och kan påverka vad, hur, när. Gemensamma och individuella aktiviteter är av olika slag genomförs så att alla ska ha chans att få sina intressen tillgodosedda. Det är beskrivet i genomförandeplanen hur den enskilde vill ha det. Flera aktiviteter per vecka erbjuds, både i grupp och individuellt. Den allmänna känslan är trivsel och att det händer saker, det är inte långtråkigt.
- 3 poäng Regelbundna planerade gruppaktiviteter, minst en varje vecka. Merparten av de boende erbjuds någon individuell aktivitet varje vecka. Personalen tar reda på vad de boende önskar.
- 2 poäng Någon gruppaktivitet då och då. Enstaka individuella aktiviteter. Personalen styr.
- 1 poäng Någon enstaka aktivitet genomförs sporadiskt. Den allmänna känslan är att det är långtråkigt och händelselöst.

Utevistelse

- 4 poäng De boende som inte behöver stöd av personalen kan komma och gå som de vill. De som behöver stöd får komma ut så ofta de vill. Personalen tar reda på hur de boende vill ha det och erbjuder utevistelse. Det finns beskrivet i genomförandeplanen för var och en hur behovet ska tillgodoses. Utevistelse prioriteras och blir av.
- 3 poäng De som inte behöver stöd kan själva gå ut när de vill. För övriga finns en viss planering som oftast hålls, men inte fullt ut.
- 2 poäng Det finns vissa hinder även för dem som kan/skulle kunna gå ut utan stöd av personalen. Övriga kommer sällan ut, personalen erbjuder någon gång ibland.

- 1 poäng Det finns ingen planering för hur behov av utevistelse ska tillgodoses. Det dokumenteras inte i vare sig genomförandeplan eller löpande om och när de boende kommer ut. Det är svårt, eller omöjligt, att själv ta sig ut när man vill. Utevistelse är inget som prioriteras.

Bemötande

- 4 poäng Personalen känner de boendes bakgrund väl och har ett bra individuellt och pedagogiskt sätt att bemöta den enskilde. Gäller samtlig personal. Ledord som respektfullt, hänsynfullt, lyhört och flexibelt kännetecknar bemötandet.
- 3 poäng Personalen känner de boendes bakgrund och har mestadels ett bra individuellt pedagogiskt arbetssätt men det varierar mellan arbetspassen och från personal till personal. Man lever inte helt upp till ovanstående ledord.
- 2 poäng Bättre än 1 men inte så bra som 3.
- 1 poäng Överlag okunnigt och okänsligt bemötande utan respekt för de boende. Institutionskänsla.

Den egna bostaden

I fullvärdig boendestandard ingår egen köksdel, av trinett typ, och eget hygienutrymme.

- 4 poäng Fullvärdig boendestandard. Hygienutrymmet är tillräckligt stort för att rymma hjälp medel och ev. dubbelbemanning. Nyckel till lägenheten, namnskylt på dörren.
- 3 poäng Fullvärdig boendestandard men något av övriga kriterier ovan saknas
- 2 poäng Saknar köksdel eller delar hygienutrymme med någon
- 1 poäng Saknar köksdel och delar hygienutrymme med någon

Måltidssituation och - miljö

- 4 poäng -De boende väljer själva om de vill äta gemensamt eller i lägenheten.
-De boende ges möjlighet att själva välja mellan de maträtter som erbjuds, samt vad de vill dricka till maten.
-Vid gemensam måltid är borden trevligt dukade och det finns tillbehör, ex smör och bröd, lingon, senap, salt och peppar, dryck, sallad framdukade.
-Maten läggs upp i karotter och ställs fram på borden.
-Personal sitter med vid borden under måltiden.
-De boende får själva välja vad de vill ha och hur mycket av det som serveras.
-Det är lugnt och trevligt och de boende får stöd och hjälp med det de inte själva klarar på ett värdigt sätt.
-Personalen dukar inte av och börjar med disken innan alla ätit färdigt.
- 3 poäng Minst 6 av ovanstående punkter är uppfyllda.
- 2 poäng 3-5 av ovanstående punkter är uppfyllda.
- 1 poäng 0-2 av ovanstående punkter är uppfyllda.

Social dokumentation

- 4 poäng Alla boende har en aktuell genomförandeplan som på ett bra sätt beskriver den enskildes behov och önskemål samt hur och när hjälpinsatser ska ges. Planen är undertecknad av den äldre själv eller företrädare. Det finns löpande dokumentation som ger en bild av varje boendes situation över tid. Dokumentationen förvaras på ett säkert sätt och det är ordning och reda i akterna.
- 3 poäng För absoluta merparten av de boende uppfylls ovanstående. Säker förvaring är ett krav.
- 2 poäng För de flesta finns en genomförandeplan som är någotsånär. För de flesta finns löpande social dokumentation. Säker förvaring är ett krav.
- 1 poäng Uppfyller inte alls grundläggande krav enligt lagstiftning och stadens riktlinjer.